

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5:50 mesečno.
četletno K 16:50.
Če si pride naročnik sam v upravništvu po list: Mesečno K 5.—. — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 5. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Nemci ustavljeni.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 7. maja iz uradnega vira: Danes se je po mestu razširila vest, da so Nemci zasedli Slovenji Gradec. Ta vest je, kakor mnogotere druge, popolnoma izmišljena. V Slovenjem Gradcu je naš polk, ki je zavzel postojanke ob koroški meji. Nemci te meje sploh niso prestopili.

Nemci se hočejo zopet pogajati.

Ljubljanski dopisni urad poroča 7. maja iz uradnega vira: Danes ob 15. uri je nemško-avstrijski državni tajnik za vojsko dr. Deutsch posetil predstavitelja kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju, Pogačnika, in mu ponudil, da bi se v Celovcu začela pogajanja radi premirja in provizorne demarkacijske črte na Koroškem. Poslanik Pogačnik je ponudbo poslal osrednji vladi.

Protest italijanske komisije na Dunaju proti prodiranju Nemcev.

LDU Dunaj, 6. maja, DKU Načelnik italijanske komisije za nadziranje premirja na Dunaju, general Segre, je obiskal danes državnega tajnika za vojaške posle, Deutscha in protestiral proti prekoračenju demarkacijske črte, ki so ga

zagrešili nemškoavstrijski oddelki na Koroškem. Državni tajnik je odgovoril, da so vojaško akcijo na Koroškem, katero je izvršila deželna vlada skupno s prebivalstvom, izsilili Jugoslovani s svojim neopravičenim napadom. Dasiravno je bil namen teh vojaških ukrepov izključno le obramba jugoslovanskega napada, je nastala vendar tekom vojaških operacij iz taktičnih razlogov potreba, da se demarkacijska črta na več mestih prekorači. Nemško-avstrijska vlada je že izdala povelje, da se nadaljnje prodiranje nemudoma ustavi in je poslala v tem smislu najstrožja navodila v Celovec.

Koroška izgubljena.

Nočemo posnemati navade, ki je vladala za časa svetovne vojne v stari Avstriji, da so se namreč vsi še tako ponesrečeni dogodki slikali v jasni luči. Ta način slikanja vojnih dogodkov, to zakrivanje dejstev je uničilo milijone našega narodnega premoženja. Če bi avstrijska vlada odkrito priznavala svoje poraze na italijanski fronti ter pravočasno in resnično obveščala občinstvo o dogodkih na bojiščih, bi bili naši goriški begunci danes v gospodarskem oziru precej na boljšem. Tako je bilo

pa občinstvo navadno še le tedaj obveščeno, kadar je nastala že panika.

In tako moramo priznati, da stojimo danes pred neveselim dejstvom: Koroška je izgubljena. S tem pa ni rečeno, da je Koroška za vedno za nas izgubljena.

Zmagala ni pravica, zmagala je premoč. Nemška Avstrija se je že dolgo pripravljala, da udari na našo Slovensko Koroško, in je komaj čakala povoda, da ta svoj napad vsaj na zunaj nekoliko upraviči. Iz Tirolske, Solnograške, z Dunaja in Gradca so vozili ljudi skupaj. Na Dunaju in Gradcu so napolnili zbirali legije prostovoljcev, predvsem visokošolcev in bivših avstrijskih častnikov. Nemškoavstrijska vlada seveda ni oficielno podpirala tega dobro zasnovanega dela, pač pa je bolj skozi prste gledala, ko je koroška deželna vlada oficielno delala priprave in organizirala. Špionaža je bila po krajih tostran demarkacijske črte izborna organizirana.

Tak je bil položaj, ko se je pričela takozvana ustaja slovenskih kmetov

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(1)

Čemu me je sem privedel, v ta čarobni prostor s svojimi medlosvetnimi svetilkami in očarujočimi vonji cvetlic? Kaj mi hoče povedati ali pokazati? Ah, v naslednjem trenutku sem vedela. Prijel me je za roki, in govoril je besede ljubezni, žarke besede ljubezni.

Ali je bil sen? Ali je mogla biti resnica? Ali sem bila jaz predmet vseh teh čustev — jaz? Če to ni bil sen, tedaj je bilo življenje za me namah izpremenjeno.

Vsled viharja čustev nisem mogla govoriti. Skušala sem brati na njegovem obličju, ali je bil raj, kojega vhod mi je bil odprt in ki me je tako strastno pozdravljal, v resnici le sen, iluzija, ki se je pojavljala vsled razburjenosti od plesa in krasote prireditve, ki je bila celo za luksuriorno mesto, kakor je New-York, nenavadno sijajna in slavnostna. Ne! Ni bil samo sen! Odkritost in resnost sta bili v njegovem obnašanju, in njegove besede se niso glasile niti mrzlično niti nenaravno.

„Ljubim te! Moram te ljubiti!“ To sem slišala. In da je odkrito govoril, sem se prav kmalu prepričala.

„Ti si me prvi hip očarala. Tvoja izmučena, zaupljiva, ponižna duša, slajša nego druge, me

je očarala. Mnogo žensk sem videl, mnogo žensk sem občudoval, toda samo tebe sem ljubil in ljubim. Ali hočeš biti moja?“

Zmešana sem bila, tako da nisem mogla zbrati svojih misli. Pozabila sem vse, kar me je do tega hipa v moji notranjščini vznemirjalo. Pozabila sem vse občutke, ki sem jih imela, vse misli, ki so mi rojile po glavi, ko sem ga videla blizati se oni skupini, z namenom, kakor sem menila, da poišče drugo deklico. Zaupala sem se njegovi poštenosti ter se popolnoma zanesla na njegovo poštenost. In tako so omedleli vsi nadaljnji načrti in namere, ki sem jih leta in leta imela, v žaru tega novega veselja. In izgovorila sem besedico, ki naj bi naju za vedno združila. Še pol ure prej bi niti v sanjah ne mislila, da se bom združila z možem.

Njegov strasten vsklik: „Moja! Ti si moja!“ je prenapolnil čašo mojega veselja. Vihar veselja do življenja je napolnil mojo dušo, ki je navzlic vsemu, kar sem morala od one ure še pretrpeti, prestvaril za me svet in ki je predrugičil vse drugo, kar se je prej zgodilo in kar je bila le predigra novega življenja, novega veselja.

Ah, bila sem srečna, morda presrečna! Ko se je rastlinjak polagoma napolnil z gosti in ko sva stopila zopet v sosedno sobano, mi je pogled, ki sem ga dobila v zrcalu, v meni ustvaril to misel. Če bi ne videla barve svoje obleke in posebno frizuro, ki sem jo imela onega večera, menim, da bi niti ne spoznala od

sreče žarečega dekleta, ki me je gledalo iz zapeljivega stekla.

Ali moremo biti presrečni? Ne vem. Vem le to, da moremo biti preveč potrti, preveč žalostni.

Dozdaj sem le omenila, v kakšni zvezi sem bila jaz z izbrano slavnostjo ta večer. In čeprav sem imela kot potomkinja stare holandske rodbine pravico, da so me v družbi vpoštevali, kar se je navadno tudi dogajalo, sem vendar — celo v tej uri popolne zadovoljivosti — vzbuja la le v majhni meri splošno pozornost. Bila je druga žena, ki je vzbuja la to pozornost, ne moja malenkost: lepa žena krasnega stasa in samozavestnega obnašanja, navajena, zmagovati in nadarjena s sposobnostjo, da je te zmage z nekako mirno gracijo sprejemala, kar je bilo za moške v splošnem očarujoče. Žena nenavadne lepote, z diamantom na prsih, čegar blesk bi bil za večino žensk prežarek, ki se je skoro celo za njo preveč blestel. Že zgodaj zvečer sem opazila diamant. Zdaj me je začela zanimati lastnica tega diamanta. Lahko je nosila ta kamen, ne da bi se ji bilo treba bati, da bodo pogledi občinstva uhajala bolj proti diamantu.

In če bi ne bila tako srečno razpoložena, tedaj bi ji zavidala za vse one znake občudovanja, ki jih je dobivala od vseh mož, celo od onega, ob čegar strani sem hodila. Pozneje zvečer pa ni bilo nikogar na svetu — ki bi ga tako malo zavidala.

(Dalje prihodnjik.)

onstran demarkacijske črte. Ne vemo, ali so bili naši merodajni krogi podučeni o predpripravah Nemške Avstrije. Gotovo pa je, da je bila protiutež naših čet mnogo premajhna.

Naši jugoslovanski vojaki so se junaško bili. Umirali so v zavesti, da se bore prvič za svojo pravo domovino, za našo slovensko Koroško, za naše Gosposvetsko polje. Umirali so kot junaki ter rosili slovensko zemljo s svojo krvjo. Mnogo, mnogo naše idealne mladine počiva v okrvaveli koroški zemlji.

Toda zastonj so bile vse te žrtve, zastonj so padali naši mladi junaki, čudežev niso mogli delati, premoči niso mogli kljubovati.

In tako je prišla nesreča.

Slovenska Koroška je danes v nemških rokah. Srce nas boli, če pomislimo, kako bo zagospodarila maščevalna nemška roka po naših lepih slovenskih vaseh in trgih, uničeno bo stoletno trudapolno delo naših pradedov in očetov. Zarosi se nam oko, če pomislimo, kaj bo moralo pretrpeti ono ljudstvo, ki je ostalo ondi

Toda ne samo nemško pest bo občutil naš slovenski Korošec, občutiti bo moral tudi vse strahote boljševizma, vsaj so bile one tolpe, ki so zasedle Koroško, izbrani boljševiški brezposelni ljudje iz cele Avstrije.

Te nemške čete stoje torej ob štajerski meji. Ne čudimo se, če štajerski Slovenci zadnje dni niso z mirnim srcem gledali teh dogodkov, poslušali teh novic. Grozota je marsikogar obhajala. In tudi v Mariboru je marsikdo slabo spal.

Ker pa vemo, da je antanta največja nasprotnica boljševizma, smo bili takoj začetkoma prepričani, da bo antanta že iz strahu pred boljševizmom nastopila z vso silo proti prodiranju nemških čet na Štajersko. Imamo pa tudi še v antantnih merodajnih krogih precej vplivnih in odločujočih činiteljev, ki so nam pravi prijatelji. In tako se je tudi naše pričakovanje uresničilo. Ti činitelji so z vsemi silami nastopili proti nadaljnemu prodiranju nemških boljševiških tolp. In tako smemo z mirnim srcem pričakovati dogodke prihodnjih dni.

Ta nesreča naj nas pa tudi nekaj uči. Prvič: ne delajmo več takih eksperimentov, in drugič: bodimo složni in strpljivi, dokler naše vprašanje ni definitivno rešeno.

V našo slovensko metropolo pa kličemo, poslušajte vedno in povsod naš glas s severne meje, predno storite ta ali oni odločilni korak.

Političen pregled.

Priznani bomo. LDU. Bern, 6. maja. Jugoslovanski tiskovni urad v Parizu poroča: Svet trojice bo razpravljal v petek o priznanju Jugoslavije. „Rappel“ piše, da sta se Francoska in Anglija odločili posnemati zgled Zedinjenih držav. Oficijelno priznanje kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev se mora izvršiti pred podpisom mirovnihih preliminarjev, da bodo mogli jugoslovanski delegati podpisati mirovno pogodbo že v svojem novem svojstvu in ne samo kot delegatje Srbije.

Ministrski svet o koroških dogodkih. LDU. Beograd, 7. maja. Ministrski svet se je v svoji seji v ponedeljek 5. in torek 6. t. m. zvečer obširno pečal z nemško ofenzivo na Koroškem. Snočnja seja je trajala do polu 23. ure.

Italijani se zbal. LDU. Ženeva, 7. maja. (ČTU). „London Express“ doznava: Povratek Orlandov in Sonnina v Pariz je povzročil strah, da ne sklene entente posebnega miru brez Italije.

Mirovna pogodba nemškim delegatom izročena. LDU Pariz, 7. maja. (DunkU) Reuterjev urad: Danes je bila izročena nemškim delegatom mirovna pogodba obstoječa iz 15 odstavkov. Prvi odstavek obsega pogodbo o zvezi narodov. Drugi odstavek popisuje geografske meje Nemčije, tretji odstavek zavezuje Nemce, da sprejmejo politične izpremembe, ki so nastale po miru v Evropi. Ta odstavek osnavlja dve državi, Čehoslovaško in Poljsko in urejuje vse potrebno za njihovo priznanje. Revizira temelje belgijske suverenosti in določa meje Belgije. Nadalje osnavlja nov vladni sistem v Luksemburgu in v saarski kotlini in vrača Alzacijo-Loreno Francozom. V tem odstavku je govora tudi o odredbah glede eventualne odstopitve ozemlja Danski in o obveznosti Nemčije, da pripozna neodvisnost Nemške Avstrije in da sprejme pogoje, ki se bodo določili glede teh držav ali vlad, ki so se ustanovile izra ruske revolucije. — Četrti odstavek se bavi s politično rekonstrukcijo ozemelj izven Evrope. Nemčija se odpove svojim inozemskim kolonijam in pravicam. V tem členu se govori tudi o mednarodnem priznavanju britanskega protektorata nad Egiptom in o razveljavljanju algiciranih aktov. — Peti člen vsebuje vojaške in pomorske odnose, omejuje obseg nemške armade in mornarice ter odpravlja vojaško dolžnost v Nemčiji. — Šesti odstavek: Vse signatarne velesile se obvezujejo, da vzdružijo grobove padlih. Povratek vojnihi ujetnikov se uredi. — V sedmem členu je govora odgovornosti, kazni in o kazenskem postopanju proti bivšemu cesarju Viljemu. — Osmi člen: Vojna škoda se povrne in popravi je vse poškodbe. — Deveti člen se bavi s finančnimi klavzulami. — Deseti odstavek vsebuje gospodarska določila in vzpostavlja različne nepolitične mednarodne pogodbe in koncesije. — Enajsti odstavek urejuje zrakoplovstvo. — Dvanajsti člen našteva različne klavzule o mednarodni kontroli pristanišč, prekopov, ladij in železnic ter posebne odredbe glede kielskega prekopa, in trinajsti odstavek vsebuje odredbe glede dela. V štirinajstem odstavku so navedena jamstva za izvedbo mirovne pogodbe.

Dnevne novice.

K dogodkom na Koroškem. Načelstvo Jugoslov. demokratske stranke je v svoji seji dne 6. maja 1919 pod predsedstvom načelnika dr. Tavčarja razpravljalo na podlagi poročila svojega člana dr. Grigorja Žerjava o dogodkih na Koroškem in prišlo do zaključka, da odločno odklanja vsako odgovornost za začetek in potek teh dogodkov in pričakuje, da bo točna preiskava dognala krivce in jih privedla h kazni. V tem resnem trenutku pa pozivlja vso javnost in zlasti vse somišljenike, da vsi store svojo dolžnost napram narodu in državi, da rešimo ogrožene meje.

Nemci so žalostni. V kelih veselja je padla tudi precej velika kaplja grenkobe. Nemci namreč še vedno sanjajo o Veliki Nemčiji, o združenju Nemčije in Nemške Avstrije. Ta Velika Nemčija naj bi se v kratkem zopet tako okrepila, da bi pričela zopet raztezati svoje grabežljive polipske roke po svetovnem gospodarstvu. Antanta pa tega noče dovoliti. In tako bodo splavale te vsenemske sanje po vodi.

Nemška grozodejstva na Koroškem. Pri napadu na Glinje v Rožu je bil težko ranjen poročnik Janko Kranjc. Dobil je strel v nogo ter obležal. Slučajno je prišel k njemu njegov sorodnik Wutte iz Galicije, ki služi kot praporščak v nemškem „Volkswehru“. Ranjeni Kranjc je prosil svojega sorodnika, naj mu pomaga ter ga obveže, toda Wutte se ga ni usmilil, marveč je ta zverina v človeški podobi potegnil revolver ter ga ustrelil v glavo, ki mu jo je strel popolnoma razmesaril. Toda nemškemu krvoločnemu to še ni bilo dovolj. Svojim podrejenim vojakom je ukazal, naj streljajo vanj ter ga zbadajo kot mrtveca. Res — kultura!

Nemci postajajo pogumnejši. Zadnji dogodki na Koroškem so našim mariborskim Nemcem popolnoma zmešali um. Od samega veselja ne vedo, kaj bi storili. Ker so gostilnice zaprte, se zbirajo po privatnih stanovanjih, po hotelskih sobah, kjer šampanizirajo na medvedovo kožo. Po cestah se zbirajo v gruče ter z največjo zadovoljnostjo na obrazu razpravljajo o dogodkih na Koroškem in pripovedujejo, da bodo nemške čete že v dveh dneh v Mariboru. Prav radi se sučejo tudi okoli naših vojakov ter jih obdarjajo s cigaretami. Bo treba nekoliko bolj paziti na te elemente.

Cvetlični dan preložen. Vsled nastalih razmer so cvetlični dan preložili. Kdaj se bo vršil, bomo pravočasno poročali.

Prepoved alkohola še ni dovolj učinkovala na mariborske nemške hujskače. Poprej so popivali po gostilnah ter se shajali h konferencam, zdaj so pa od veselja pijani. Prepričani smo, da se bodo tudi v tem oziru kmalu streznili.

Predsednik dr. Brejc o koroških dogodkih. Ljubljanski dopisni urad objavlja dne 5. maja nastopni odgovor predsednika deželne vlade za Slovenijo, dr. Janka Brejca, na odprto vprašanje, katero je bil na predsednika naslovil poverjenik Albin Prepeluh v ljubljanskem „Napreju“ z dne 5. maja: Čudno je, da se krivec koroške nesreče išče doma, namesto da bi se iskal tam, kjer je, pri sovražniku, ki je napadal začetkom januarja, ki je po sklenjenem premirju brez prenehanja z vsakdanjim celo artiljerijskim ognjem nadaljeval napade na naše čete, ki je vso Koroško mobiliziral zoper nas, ki so mu na pomoč prišle tudi čete iz Tirolske, iz Solnograške, z Dunaja in iz Grada in ki je, potem ko je bil zbran, z vsemi silami udaril na nas in nas res tudi potisnil nazaj. Že potek dogodkov kaže, da tu o kaki drugi „krivdi“ ne more biti govora, nego da smo bili vojaško pač preslabi, da bi tak naval vzdržali. Jasno mora pač biti vsakomur, da niti deželna vlada, niti kak njen član ne more biti odgovoren za vojaški neuspeh na Koroškem, ker danes pač že vsakdo ve, da z vojaštvom ne razpolagajo niti deželna vlada, niti posamezni njeni člani. Vojaštvo je od deželne vlade neodvisno, ne sprejema od nje niti ukazov, niti prepovedi. Tudi nima deželna vlada nobene ingerence na vojaške dispozicije in ni odgovorna za to, da je bila koroška meja v primeri z večkratno nemško premočjo preslabo zavarovana, kakor bi ne bila njena zasluga, če bi bil nemški naval vojaško odbit. Krivično in nespametno je tedaj iskati „krivcev“ v krogih deželne vlade in razburjati javnost s sumničenjem, kojega neopravičenost vsak otrok lahko izprevidi. Deželna vlada ima glede na koroške dogodke le še to pripomniti, da je že skozi več mesecev vsled neprestanih prošenj in apelov iz Koroške prosila centralno vlado in vojaške oblasti, naj storijo konec trpljenja koroških Slovencev. Te prošnje je zastopala posodi in se v tem oziru lahko sklicuje na tozadevne razprave celokupne deželne vlade. — O kakem dogovoru med koroško vlado do in

italijansko okupacijsko oblastjo mi pa ni ničesar znanega.

Ne begajte ljudi! Mnogi, predvsem nekateri preplašeni begunci s koroškega, raztrošajo vesti, ki niso resnične. Mnogo naših premalo pogumnih Mariborčanov pa že misli, da morajo pobrati svoje stvari ter zbežati iz Maribora. To ni znak poguma! To je znak malodušnosti, znak omahljivosti! To pa ni v značaju Jugoslovana! Ostanimo mirne krovi na mestu, ki ga nam je odkazal narod.

Jugoslovankam v album. Nbroj naših vrlih junakov je padlo v koroških bojih za domovino, še več pa je ranjenec v naših bolnicah, ki zelo trpe. Nihče civilnega prebivalstva se ne spomni, da bi se jim pomagalo. Kje so naše dame? Ali ni nikogar, ki bi jih zbral? Z marsikakšno malenkostjo bi lahko razveselile bolnike, bodisi z cigareti, perilom ali čivom. Naj bi one gospe in gospodične, ki so prej tako neumorno delovale za zabavo, storile tudi nekaj za ta resni, človekoljubni namen.

Podaljšanje roka za podpis državnega posojila. Finančni minister je podaljšal rok za podpisovanje štiričlasičnega državnega posojila do 20. maja.

Nemškutarski notar v preiskavi. Poročali smo, da se je notar Fr. Stupica v Sv. Lenartu v Slov. Goricah izrazil napram davkarju Vodlaku, da bo regent Aleksander sfrčal in da potem ne bo nikogar, ki bi ga mogel dati v okvir. Stupica je zdaj v preiskavi. Notar Stupica je leta 1914 ovadil več zavednih Slovencev in je moral eden izmed njih presedeti pet mesecev v preiskovalnem zaporu.

Iz Prekmurja. V Gornjo Lendovo so prišli boljševiki iz Ogrske rekvirirali monštranco in ciborij. Kmetje so se uprli in zapodili boljševike, ki so se pa pozneje vinili z avtomobilom in strojnicami. Ko so se kmetje znova uprli, so streljali nanje iz strojnic. Več jih je bilo ranjenih. Nato so kmete obkolili in jih kakor živino odpeljali v Mursko Soboto. Drugi vojaki pa so se razkropili po vaseh in plenili in ropali. Enako postopajo madžarski boljševiki tudi drugod. Tisoči prekmurskih Slovencev prosijo pomoči.

Posebni trgovski vlaki. V zagrebških trgovskih krogih se je porodila želja, da uvede železniško ravnateljstvo vsaj enkrat na teden posebne trgovske vlake, ki bi vezali Zagreb, Beograd in Ljubljano z glavnimi trgovskimi središči sosednjih držav. Vsakdo ve, kako se danes težko potuje. Posebni trgovski vlaki bi služili razvitku solidne in prave trgovine ter bi pobijali verižništvo.

Razpis. Deželna vlada za Slovenijo v Ljubljani razpisuje dve službi sekundarjev na obči javni bolnišnici v Mariboru. S službo sekundarja so svezani sledeči prejemki: letni adjutum 1400 K, prosto stanovanje in hrana I. razreda v zavodu, pravico do pet pešletnic po 200 K in izjemna draginska doklada letnih 600 K. Služba je provizorična in velja obojestranska trimesečna odpoved. Pravilno kolekovane prošnje, ki jim je priložiti krstni in domovinski list, diplom doktorja vsega zdravilstva in eventuelno dokazilo o dosedanjem službovanju je vlagati do 20. maja 1919 pri zdravstvenem oddelku deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani.

Povišanja voznih cen. Železniško ministrstvo je z odlokom št. 3396 iz leta 1919, zvišalo na železnicah kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev v področju ljubljanskega ravnateljstva z veljavnostjo z dne 16. maja 1919 do preklica, oziroma do izvedbe v tarifi, vse vozne cene za prevoz oseb, psov, prtljage in pospešnega blaga. Nove enote znašajo: I. Za osebe: I. razred osebni vlak od 1—100 km 50 v, od 101 km dalje 37½ v; II. razred osebni vlak od 1—100 km 40 v, od 101 km dalje 30 v; III. razred osebni vlak od 1—100 km 20 v, od 101 km dalje 15 v za vsak km. Najmanjša voznina se računa za pet kilometrov. — 2. Za pse: 60 v. za vsakih pričetih 10 km in vsakega psa; najmanjša pristojbina znaša 3 K s koškom vred. Stotnina znaša za vsako pričeto uro in psa 60 v. — 3. Za prtljago: 30 v. za vsakih pričetih 10 km in 10 kg; najmanjša pristojbina znaša 2 K s

kolkom vred. Ležnina znaša za vsak kos in pričeti dan 50 v. — Za pospešno blago: 60 v. za vsakih pričetih 10 km in 10 kg; najmanjša pristojbina znaša 3 K s kolkom vred. Delavske povratne in tedenske vozovnice so opuščene. Delavci plačajo na podstavi izkaznic polovično ceno III. razreda osebnega vlaka. Postajne vstopnice veljajo 50 v. Veljavne so le v cenovniku navedene cene, ne pa one, ki so natisnjene na vozovnicah.

V Nemško Avstrijo so hoteli pobegniti. Nekateri nemškutarski junaki so se z bali vojaške suknje ter zbežali po stranskih potih v Nemško Avstrijo. Vsem se pa to ni posrečilo. Med temi so bili tudi Vinko Geiser, Anton Recher in Anton Črešnik. Stražniki so jih prijeli pri Sv. Juriju ob Pesnici. Oddali so jih vojaškemu poveljstvu.

Brez potnih listov sta hotela potovati Leiser Klein, doma iz Ukrajine, in Oskar Blauner iz Dunaja po Jugoslaviji. Ker pa pri nas to žal tudi poljskim in dunajskim židom ni dovoljeno, jima je policija pokazala pot v Nemško Avstrijo.

Požiga osumljen. Prijeli so mizarja Franca Podberščka, stanujočega na Koroški cesti št. 80 v hiši Konjedica, ker je na sumu, da je zakrivil požar pri Konjedici. Par hipov pred izbruhom ognja so ga namreč videli, da je šel s podstrešja, kjer je spal. Morda je kadil in mu je cigareta v spanju izpadla.

Iz gibanja jugoslovanske demokratske stranke.

Dve novi krajevni organizaciji JDS v mariborskem okrožju sta se ustanovili zadnjo nedeljo po ljudskih shodih profesorja Voglarja pri Mali Nedelji in v Veržetu.

Podpisujte drž. posojilo!

Razne novice.

Friderik in razžaljenje. Pruskemu kralju Frideriku II. je rekel enkrat njegov minister, da neki berlinski meščan silovito zabavlja čez njega. „On govori o Vas samo kot o tiranu, despotu in tako naprej. Najbrže ima na Vaše Veličanstvo veliko piko.“

„Kdo je ta mož?“

„Imenuje se...“

„Ne vprašam, kako mu je ime“, reče kralj hitro, „to mi je vse eno. Samo vedel bi rad, kaj je.“

„Berlinski meščan.“

„Tudi to me ne zanima. Samo to bi rad vedel, kakšna sredstva in kakšne pripomočke ima na razpolago. Ali lahko spravi skupaj armado dvestotisoč mož?“

„O, gotovo ne, saj je navaden zasebnik.“

„No, sedaj sem pa zopet pomirjen“, pravi kralj, smeja se. „Razumeli boste, če bi postavil ta človek, ki me gotovo nima rad, proti meni celo vojsko, da bi moral kaj ukreniti proti njemu. Ker je pa tako čisto brez moči, naj pa le mirno zabavlja naprej.“

Srbska himna na Angleškem. Srbska himna se poje mnogo tudi po angleških cerkvah. Leta 1916. na Vidov dan je bila razširjena v 30 tisoč izvodih po Angleškem. Od takrat jo pojejo v mnogih cerkvah kot angleško cerkveno himno.

Strahno število orožja. Od 1. aprila 1917. do novembra 1918. so izdelale tovarne na Francoskem, Angleškem in v Zedinjenih državah 6 in pol milijona pušk, 40.000 strojnih pušk in 9 milijard nabojev.

Čudna ljubezenska pisma. Neka dama iz ameriške države Teksas, mis Annie Quakley, je prav izvrstno streljala in si je priborila v streljanju s puško svetovno moštvo. Nekega dne je dobila prav čudno ženitno ponudbo. Ko je bila na strelišču, je prišel gospod, popolnoma ji tuj. Vzel je puško

in vstrelil stokrat na tarčo, pa tako, da so iz njegovih strelcev nastale tele besede: »Ali me hočete poročiti?« Četudi je bila gospica Annie precej presenečena vsled izvrstnega streljanja in čudne ponudbe, se vendar ni dala ugnati v rog, vzela je puško in nastreljala to-le: »Hvala lepa!« Pa je šel. Tudi neka druga dama — v Londonu — ima več ljubavnih pisem, ki so sva spisana s puško. Bila je enkrat nastavljena kot prodajalka pušk v nekem javnem strelišču. Njen sedanji mož se je vadi pri njej v streljanju in jo na isti način vprašal, če ga hoče poročiti, kakor gospod gospico Annie. Ta ga pa ni odklonila. Nastreljana pisma pa je za-ročenke shranila in jih ima še sedaj. Še bolj pogosta so pa pisma z žarometi itd. Neki ogrski plemič je pisal svoji nevesti v Sibiriju ljubavno pismo, sestojče iz več barvnih plamtečih krogel. Stalo je 20.000 K. Neko podobno pismo so sežgali na posestvu bogatega živinorejca v Teksasu. Dolgo je bilo 60 metrov, sestojalo pa je iz 63 besed in več kot 500 črk, gorelo je skoro pol ure. Zaljubljen mladenič v Suseksu na Angleškem je bil preboječ, da bi svoji izvoljenki odkril ljubezen. Sedeč poleg nje v vrtu je posejal krešo in s tem vprašal, če ga mara, ona pa je vzela redkvico in sestavila iz nje besedico: da. Pri ženitovanjskem obedu so prinesli na mizo tudi ženitno ponudbo in odgovor ter so v splošni veselosti oboje pojedli.

Zadnje vesti.

Gospodarske olajšave Nemčiji. — Plovstvo na Donavi.

LDU. Pariz, 7. maja 1919. »Agence Havas« poroča: V včerajšnji seji najvišjega gospodarskega sveta je predsednik Lord Cecil presojal odredbo glede gospodarstvenega zaprtja Nemčije za slučaj, ako bi se nemška delegacija branila podpisati mirovne preliminarije. Na nasvet finančne komisije je sklenil svet, dovoliti te le olajšave: Odpravijo se črni imeniki, kolikor jih še ni izginilo. Nevtralci smejo dovoliti Nemčiji vse kredite. Nemške terjatve naj se oproste za izplačevanje uvoza. Dohodki nemškega izvoza naj se uporabijo za plačanje nemškega uvoza. Sme se dati tudi dovoljenje za izvoz zlata. Sklepi naj se oddajo pristojnim finančnim komisijam. Svet je iznova preresetoval vprašanje plovstva na Donavi. Postavi naj se pod njegovo oblast.

Neodvisni radikalci.

LDU. Beograd, 7. maja 1919. Neodvisni radikalci (disidenti) so sklenili, da jamejo izdajati svoj posebni politični dnevnik.

Poslanci iz južne Srbije prvič v parlamentu.

LDU. Beograd, 7. maja 1919. Današnji seji Narodnega predstavništva je prvič prisostvovalo tudi 12 poslancev iz južne Srbije.

Poštni urad v Narodnem predstavništvu.

LDU. Beograd, 7. maja. Po naročilu poštnega ministrstva se otvori v zgradbi Narodnega predstavništva poštni in brzojavni urad.

Maršal Foch ni zadovoljen.

LDU. Pariz, 6. maja. V današnji tajni plenarni seji mirovne konference, kjer je bila Italija zastopana, so naredili zastopniki nekaterih držav pripombe k mirovni pogodbi, vendar niso stavili nobenih pridržkov. Maršal Foch je imel govor ter izjavil, da Franciji priznava varstvo vojaškega stališča ni zadostno. Po njegovem osebnem mnenju naj bi se mirovna pogodba ne podpisala. Naglašal je potrebo, da Francozi obdrže mostišča ob Renu.

Razne novice.

Smrt ministra Stefaneka. O tragični smrti vojnega ministra generala Stefaneka poročajo nastopne podrobnosti: Minister Stefanek se je včeraj ob 8. uri v spremstvu italijanskega nadporočnika in italijanskega narednika dvignil z dvokrovnim sistemom „Caproni“ na letališču Campo Formido pri Vidnu v Italiji. Vest o poletu je dospela v Bratislavo ob 11. uri. Minister za Slovaško Šrobar pa se je bil z italijanskim generalom Picionijem odpeljal v Skalico, kjer je prisostvoval neki slavnosti. V njegovi odsotnosti se je vladni sosvetnik dr. Ivanka s spremstvom odpeljal z avtomobilom na letališče pri Vajnortu, 9 km od Bratislave. Med tem je nad Bratislavo krožil velik dvokrovnik, očitno iskajoč primerne kraja za pristan. Pihal je močan veter. Približno 3 km pred letališčem pa je nenadoma zračni sunek zgrabil letalo in ga prevrnil. Aparat zavrt v črn dim je padel na tla. Ko so dr. Ivanka in njegovi spremljevalci prihiteli na kraj nesreče, se jim je nudil grozen prizor. Letalo je bilo popolnoma razbito in ožgano, okoli njega pa je ležalo troje trupel v letalski opremi. General Stefanek je kakih 6 korakov od eroplana ležal v jarku. Našli so pri njem še majhne sledove življenja, toda čez par trenutkov je izdihnil. Po generalski uniformi in po listinah, ki so jih našli pri njem, se je nedvomno dognala istovetnost. Noge je imel parkrat zlomljene in tudi sicer je zadobil strašne poškodbe. Ostali dve trupli so bili popolnoma razmesarjeni in ožgani. Ko so odstranili ruševine, so izpod letala izvlekli še četrto truplo, ki ga pa niso mogli takoj agnoscirati. Zvečer se je dognala istovetnost tudi ostalih žrtev, t. j. pilota Gabrijela Agiuntija in nadporočnika Giotta Scotija, dočim se istovetnost tretjega ministrovega spremljevalca ni mogla ugotoviti. Trupla so pripeljali v vojaško bolnišnico v Bratislavi, kjer so jih položili na oder. Generala Stefaneka so pokrili s čehoslovaško, njegove spremljevalce pa z italijansko zastavo. — Vest o nesreči se je bliskoma razširila po mestu in vzbudila splošno žalost. Vsa javna poslopja in mnogo zasebnih hiš je razvesilo žalne zastave. Vest o katastrofi so takoj brzojavno sporočili ministru Šroberju in generalu Picioniju v Skalico, ki sta takoj prekinile prireditve. Tudi v Bratislavi so se prekinile vse gledališke predstave in druge prireditve. Po svojem prihodu v Bratislavo sta minister Šrobar in general Piconi s spremstvom takoj šla v bolnišnico k žrtvam. Pogreb se vrši v petek ali v soboto. Ker je minister Stefanek že nekaj časa slutil skorajšnjo smrt, je bil pred kratkim izrazil željo, naj ga pokopljejo v njegovem rojstnem kraju v okraju Nitra. Stefanekova mati je že zvečer dospela v Bratislavo.

Pisarniško moč

ki je že bila v notarski ali odvetniški pisarni, sprejme takoj notarski namestnik Franjo Krisper, Lutrova ulica št. 7. 2—1

Čevljarski pomočniki

se sprejmejo za vojaško delo pri V. Glušič, Grajska ulica št. 20. 3—1

SHS Mestno poveljstvo v Mariboru.

Št. 1140.

Razglas.

Pri mestnem poveljstvu v Mariboru se bodo oddala dimnikarska dela v vseh vojaških poslopih in taboriščih. Potom konkurenčnega razpisa se povabijo vsi dimnikarji, ki reflektirajo na podelitev tega dela, da vložijo do 15. t. m. svoje oferte pri mestnem poveljstvu.

Maribor, dne 5. maja 1919.

Podpolkovnik: Zwirn.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Juraj Gredlič, brivec
v Tegetthoffovi cesti 22 se priporoča
jugoslovanskemu občinstvu.

Adria-izdelke

ima v zalogi na drobno in debelo

Al. Gnušek

Maribor, Glavni trg št. 6

Grafove guljaš-kocke

Čaj

Kocke za juho

Pecilni prašek

Vaniljni sladkor

Škrob

Kavni nadomestek

Mariborska

specijalna

delavnica za

popravila ur

F. Kneser i drug
Grajska ulica št. 5.

Kino-aparat

zelo sposoben za gostilno ali kakšnega invalida proda
Vincenc Simončič, mehanična delavnica, Sv. Urban
pri Ptujcu.

Pridnega učenca

zmožnega slovenskega in nemškega jezika,
sprejme 5—4

M. Macher, steklar

Maribor, Edmund Schmidova ul. 3

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela koncem leta 1918 vlog K 80,000.000
in rezervnega zaklada € 2,500.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima veljavne lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

**V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.**

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiskarna: Karl Rabitsch v Mariboru.

Vreče, sodov in steklenice

kupita vsako množino Jerausch & Gerhold, Maribor,
Stolni trg 2. 10—5

Pridnega, močnega in zdravega

hlapca za skladišče

sprejme takoj proti dobremu plačilu špeci-
rijska trgovina M. Berdajs, Maribor, Sofijin
trg št. 1 3—3

Čaj
Pecilni prašek
Vanilin sladkor
Pravi škrob

in drugo blago priporoča domače
podjetje 10—9

Adria = Izdelki

(Filip Šibenik)

Ljubljana, Gosposka ul. 16

**Agitirajte za „Mari-
borskega Delavca“ in
med prijatelji našega
tiska za „Tiskovno za-
drugo“ v Mariboru.**

Raznašalci časopisov

invalidi, dobe lep zaslužek. Zglaše
naj se v upravnistvu „Mariborskega
delavca“.

Samo na debelo!